

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A fegyelem helyes kezelése.

Irta: *Argus.*

Nagyon is óvatosan kezelhető témáról lévén szó, egyenesen rámutathatnék a Szolgálati szabályzat I. rész 16. és 17. szakaszaira, a hol úgyszólván bibliai idézetszerű magasztos szavakban olvashatjuk a fegyelem előnyös és áldásos hatását a katonai csapatokra nézve és azt is, hogy mily fontos kötelessége minél az előjárónak, mind az alárendeltnek az ott elmondottakhoz való szigorú ragaszkodás és alkalmazkodás.

Közleményemben egyrészt azokra a magukban véve jelentéktelennek látszó, de egymást követve a fegyelem helyes kezelését nagyon is hátrányosan befolyásoló apró-cseprő körülményekre s alig észrevehető jelenségekre óhajtok rámutatni, a melyeket alapos megfigyelés mellett úgy az előjárónak, mint az alárendeltnek tapasztalhatunk s a melyek, ha bamarosan és gyökeresen ki nem pusztíthatnak, könnyen megmértelyezhetik a csapat fegyvelmezetségét. Másrészt pedig ismertetni igyekszem, hogy egy-egy előjárónak, mondjunk őrsparancsnoknak, mily sokféle ellentételkesséssel kell megküzdnie, míg egy-egy fegyelemellenes, kötekedő, fennhéjázó, kilívó modern s összeférhetetlen természetű alárendeltet a fegyelemre rászoktathat s annak áldásos előnyeit vele megismer-tetheti.

Éppen az őrsparancsnokra pedig csupán azért hivatkozom itt, mert köztudomásu, hogy a csendőrség szét-szört helyzeténél fogva a fegyelem-kezelés oroszlánrésze rájuk háramlik. Tiszti előjárót csak ritkán, évenként alig ötször-hatszor lát a külsősbeli csendőr s akkor is csak rövid ideig, legfeljebb 24 óráig. E rövid idő alatt pedig még a máskor fegyvelmetlen természetű csendőr is vigyáz magára s úgy viselkedik, hogy ellene kifogás fel ne merüljön, mert jól tudja, hogy olyan előjáróval áll szemben, a ki, ha nyomtörkos körülmények kívánják, illetve indokolttá teszik, a vele szemben észlelt kifogások minál azonnal fenyejtő megtorlással élhet.

A tiszt előjáróknál ennél fogva csupán ellenőrizik és irányítják külsőrszékön a fegyelem kezelését s tényleg csak akkor és ott lépnek közbe, a hol az a megzavart rend és fegyelem helyreállítása érdekében szükségesnek mutatkozik. Az általános fegyelem-kezelés pedig, mint fentebb

is említettem, az altisztekre, helyesebben az őrsparancsnokokra is hárul.

A csendőrség igen sokféle csapatnemből s még többféle rendfokozatu és alkalmazásu katonai egyénnel egészíti ki magát s bár elvitázhatatlan, hogy a fegyelem kezelése a katonai csapatoknál ép úgy a Szolgálati szabályzat idézett részeinek szellemében és a legszigorubb követelményeknek megfelelően történik, mint nálunk, mégis azt tapasztalhatjuk, hogy a bányféle csapatbeli, a hányféle rendfokozatu, illetve alkalmazásu katonai egyén került hozzánk, mindannyinak különféle fogalma van a fegyelemről.

Igaz ugyan, hogy a fegyvelmezetség vagy a fegyvelmetlenség legtöbbször az egyén vérmérsékletétől és a környezet befolyásolásától is függ, de az is bizonyos hogy az a katonai egyén, a ki szolgálati idejét bent a csapatban tölti le, mindig fegyvelmezettebb, mint az, a ki mint küldöncz, tisztiszolga vagy más kiküldötött alkalmazásban tölti le szolgálati idejének nagyobb részét.

Sokan azt is hangoztatják, hogy a fegyelem helyes kezelése nem is olyan nehéz, mint a milyennek azt egyik-másik előjáró állítja.

Ebben van is némi igazság. Csakhogy ez nem az altisztek által vezetett kisebb különítményekről állítható, hanem csak a laktanyákban elhelyezett nagyobb csapatokról. Ezekkel szemben mindig sokkal könnyebb a fegyvelmet kezelni, mint kisebb különítményeknél, annál is inkább, mert a nagyobb csapat parancsnokának az alárendelt tiszt és altiszt személyzet is nagy segítségére van a fegyvelmet kezelésében. Emellett a legenyseg állandóan szem előtt lévén, nem igen ragadtatja magát fegyvelmestételekre, annál kevésbe, mert fegyvelmezettebb egyén mindig több van a csapatban, mint kilátásokra, fegyvelmetelleneségekre hajló s gy az előbbiekt szinte szinggerálják utobbiakba a fegyvelmet.

A csendőrsparancsnok azonban kisebb különítmény parancsnoka lévén, helyzete sokkal nehezebb és más elbíráltás alá is esik.

Eltekintve ugyanis a rendesen tiszt székbeli levő nagyobb létszámú vagy virosi szolgálatot teljesítő őrsöktől, a melyek mindegyikébe már előrelátó óvatosságból is rendesen a megbízhatóbb, fegyvelmezettebb legényseget osztják be, a 4-6 főnyi őrsök igen gyakran

STOWASSER JÁNOS osás Árt és királyi udvari szállító,
a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir.
Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője, az
Ocskai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója. Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.
Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák ország-
pusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöztetnek. Arjegyék minden hang-
szerről külön köldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

váltakozó legénysége felett legnehezebb a fegyelmkezelés.

Őrparancsnokukkal, legyen az járőrőrmester, őrmester vagy őrszázó, éjjel-nappal együtt vannak, ismerik egymás baját-baját, örömeit, együtt szenvedik el a szolgálat nehézségeit, tudják egymás hibáit s kiismerik őrparancsnokuk gyöngéit, a mikből legtöbb helyen még nem engedett bizalmaskodás fejlődik ki a legénység és őrparancsnoka között. Ha ilyen körülmények között csak egyetlen fegyelmellenes természetű ember kerül is az őrsre, ha nem is mindjárt, de hamarosan érezhető lesz a fegyelm lazulása, különösen ha az addigi fegyelmkezelés is gyenge alapra volt fektetve és ha maga az őrparancsnok is fegyelmzetlen természetű.

Egy olyan őrparancsnoknak, a ki előljáróiról rosszat beszél, azok tetteit, szokásait, rendelkezéseit alárendeltjei előtt nyilvános bírálat tárgyává teszi, sohase lesz fegyelmzett legénysége. Mert oktan beszédeivel és viselkedésével, esetleg saját hibáinak beismerésével és akarásával és tudálékoskodásával maga adja alárendeltjeinek a rossz példát.

Mi szüktség van pl. arra a nagyon sok helyen észlelhető eljárásra, hogy ha az őrparancsnok valamely jelentését a felsőbb parancsnokság akár írásbeli, akár értelemzavaró hibákért kifogásolja, lényegére nézve kétségbe vonja, vagy más hibát talál benne, ezeket a legénység előtt, természetesen fegyelmellenes kijelentések kapcsán felsorolni, s saját igazát ellentétes érvekkel bizonyítani s esetleg az előljárónak abban az ügyben való járathatóságát emlegetni?

A fegyelmkezelésben való legnagyobb tájékozatlanságra mutat, ha valaki azt hiszi, hogy ezen eljárásával alárendeltjei előtt a tekintélyét emeli. Mert hiszen, ha csakugyan hiba volt az és bizonyosan annak is kellett hogy legyen, a mit kifogásoltak, az adott kifogás csak oktató és megintó természetű lehet, a mit nem megszégyenítésnek, hanem a jövőre nézve mérvadóknak kell fogadni. Ellenvéleményeket hangoztatni pedig annál kevésbé tanácsos, mert lehet az őrs legénysége között olyan képzetű altiszt vagy esendőr, a ki szintén felismeri a jelzett hibát s már az őrparancsnok méltatlankodása alatt gunyosan mosolyog, távozása után pedig mindenesetre megjegyzi: „pedig nincs igaz az öregnek!” s ha talán a többség közül valamelyik kételkedne, hát meg is magyarázza, hogy miért nincs igaz.

Ennek tehát sehol sem szabadna előfordulni. Mert a helyett, hogy mint az ilyenekben hibázott őrparancsnok hiszi, a tekintélyét emelné az említett méltatlankodással, az okosságát fitogtatni akarással, éppen az ellenkezőt, a tekintélye esökkenését, idézi elő, a mi pedig okvetlen a fegyelm lazulására vezet.

Hasonló hátrányára van a fegyelmnek a szolgálati dolgokban való engedékenység, t. i. egyes szolgálati

hibáknak részrehajlásból, esetleg jónakarattal feltüntetni szándékolt tiltogó humanizmusból elnézése, eltusolás.

Előfordulhat ugyanis egyes mozgalmasabb őrsökön, hogy a bel- és külszolgálati teendők által nagyobb mérvben elfoglalt őrparancsnok írásbeli teendőit csak alig, vagy a legnagyobb erőfeszítéssel tudja elvégezni. Ilyenkor azután, ha van az alárendeltjei között meglehetősen irni, esetleg fogalmazni tudó altiszt vagy esendőr, ezeket is igénybe veszi, fogalmaztat, tisztáztat, másoltat, postáztat velök, csak hogy a szolgálati ügyködés hátrányt ne szenvedjen.

Az ilyen kiségitők egynémelyike aztán örül ennek a megbízatásnak, mert fel tudja fogni, hogy ezzel csak ismereteit gyarapítja, tanul s későbbi szolgálati idejére megfelelő gyakorlatra tesz szert. Akadnak ellenben olyanok is, a kik az ilyen munkát indokolatlan megterheltesnek tekintik, a szórakozástól való elvonatásukat panaszolják bajtársaik előtt s bizonyos ellenszolgálatásokra ezélezznek.

Egynémelyik őrparancsnok aztán, hogy az ilyen panaszkolókat a további kiségitésre jó kedvre hangolja, téves felfogásból akként igyekszik őket kárpótolni, hogy könnyebb szolgálatokat teljesített velök, esetleg szolgálatbani kényelmeskedéseket vagy más kisebb hibáikat szó nélkül elnézi, gyakori kimaradásokat engedélyez nekik, vagy a mi még rosszabb, az irodai ügykezelésnél való kiségitések alkalmával sürt vagy bort hozat s velök koczintgatva poharazik.

Természetes, hogy a többi bajtársak ezt irigy szemmel nézik s egyenletlenkedés támad közöttük a miatt, hogy a szolgálat terheesebb része alól egyik vagy másik kivonatik s különösen ha egyiket vagy másikat valami hibáért feljeleníti, már kész az áskálólás, árulkodás, hogy az őrparancsnok részrehajlóan jár el, egyiknek sokat enged, a másikat üldözi stb. s a vége az lesz, hogy a fegyelm meglazul, felbomlik az őrsön a rend. Előbb csak egymás között perlekednek, később már az őrparancsnokkal szemben is fokozottabb fegyelm- és tiszteletellenes viselkedést tanúsítanak s ezáltal nemcsak a maguk és az őrparancsnok helyzetét nehezítik meg és a szolgálat hátrányát idézik elő, hanem az egymást-érő fegyelmi fenytésekre is alkalmat adnak, felsőbb előljáróknak pedig mindenesetre felesleges munkát, bosszúságot és kellemetlenséget okoznak.

Pedig ha az őrparancsnok tudatában volna hivatásának s a fegyelm helyes kezelésére törekedne, már a legelső alkalmal kioktatná alárendeltjeit, de különösen a renitenskedőket, hogy a szolgálat érdekének előmozdítása mindenkinek egyformán kötelessége és mindenkinek érvényesíteni kell a tudását és tehetségét ahhoz az irányban, hogy a szolgálat semmiképen hátrányt ne szenvedjen.

A legjobb órák,

47

legszolidabb ékszeresek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzők legyen!

A túlságos engedékenység ép úgy a fegyelem hátrányára vezet, mint a túlságos szigorúság.

Az előbbit még a fegyelmi kihágásokra, fegyelemellenességekre kevésbé hajló alárendeltek is annyira kihasználják a hosszabb idő alatt amely megszokják, hogy szinte kellemetlen lesz nekik, ha fegyelmezettebb parancsnok alá kerülnek. Az ilyen elkapatott emberekkel szemben az előbb engedékeny őrsparancsnok többé sikeresen fel nem léphet, a talajt már elvesztette lába alól, nincs meg a kellő tekintélye és reménye se lehet rá, hogy elrontott alárendeltjeit a fegyelemre valaha rászoktathassa.

Az ilyen oktalan engedékenységeknek egyik hátrányos következménye az, hogy az alárendelt túlbizalmaskodóvá válik, a minek folytán, ha arra kerül a sor, hogy őrsparancsnoka csakúgy szolgálaton kívül valamire figyelmezteti vagy felelősségre vonja, tréfával igyekszik elújni a dolgot, pajtáskodni kezd: ha pedig szolgálati érintkezésnél, kiballgatásnál történik a felelősségrevonás, kibívó modorban ellentmond, mindent jobban akar tudni s így a felelősségrevonás valósággal kínos párbeszéddé s a végén perlekedéssé fajul.

A szolgálaton kívüli együttes borozgatás, szórakozás, a hosszú téli estéken csupa unalomüzből való pénzre vagy nem pénzre kártyázás, az elődök, bajtársak vagy éppen a saját maguk elpalástolni sikerült régi bibáiknak, fegyelem- és rendellenességeik, szolgálatban elkövetett vétkecsokmányeiknek időtöltésből való perktaktálása, magukban véve jelentéktelen dolgoknak látszanak ugyan, de különösen az engedékeny természetű őrsparancsnok mellett valósággal melegágyai a bizalmaskodás fejlődésének és megrontói a fegyelemnek.

De nincs jobb helyzete a túlszigort alkalmazó őrsparancsnoknak sem, mert az indokolatlanul vagy túlságos mértékben alkalmazott szigorúság hosszabb időn át még a legtürelmesebb embert is dacoskodásra, ellentállásra ingerli. Már pedig éppen a dacos ember az, a ki a csak azért is elve alapján leghamarabb fegyelem-sértésre ragadtatja magát.

Különösen nagy hátránya a fegyelem helyes kezelésének, ha az ilyen túlszigoru és nem méltányos őrsparancsnok a maga részére sok olyan szabálytalanságot megenged, amelyet alárendeltjeinél meg nem tűr. Hiáhuvaló mentegetődzés az, hogy az alárendeltek ő érte nem felelősek, hogy ő mindenkor helyt áll magáért. Ezzel nem tudja azokat elhallgattatni, mert a spélda ragadó lévén, az alárendeltek már abban a reményben is fegyelemellenességekre ragadtatják magukat, hogy feljelentésük esetén viszont feljelentéssel bosszulhatják meg magukat.

Nem tudom mások miként vélekednek, de én a magam részéről oktalan szigorúságnak tartom pl. azt, a mit ha talán sok őrsparancsnoknál nem is, de imitt-amott tapasztalhatunk, hogy elve ellen van az éjfé-

ntánra is kiterjedő kimaradás engedélyezése. Egynémelyik, a társadalomtól visszahúzódó őrsparancsnok pedig valósággal üldözi azokat az alárendeltjeit, a kik üres idejüket polgári egyének közti — bár tisztességes — szórakozásra használják fel, tekintet nélkül arra, hogy ennek a társadalmi érintkezésnek hátrányos következményeit tapasztalja-e vagy sem.

Az itt felsorolt indokolatlan eljárások szintén fegyelemrontó következménynyel járnak, mert tudvalevő, hogy a szabályzat által biztosított jogok nyirbálása vagy teljes megtagadása általában ellenszenvet kelt az alárendeltekben előljáróik iránt s minden alkalmat megragadnak, hogy ha másként nem, hát fegyeleméértő viselkedésükkel vagy áskálódásaikkal annak bosszúságot okozzanak.

Ugyancsak hasonlóan helytelen és a fegyelemkezelésre hátrányos szokás az alárendeltekkel való érintkezésnél a gunyolódó, sértő, káromló szavak használata, a folytonos nyereség és ok nélküli zsémbelődés. Eleinte szokatlan, kellemetlen ez nekik, de hosszabb időn át úgy megeszik, hogy már meg se tudják különböztetni, vajjon megszokásból-e vagy csakugyan rendreutasítás céljából zsörtölődik velök az őrsparancsnok. Ekkor aztán fel se veszik rá se hallgatnak, sőt egymás között az előljárót utánozva, kigunyorják, kinevetik.

Ha pedig önértetés, becsvágyó emberrel jár el így az őrsparancsnok, az a legközelebbi alkalommal panaszt tesz. Ismétlődő ilyen panaszok esetén aztán a tisztis előljáró is rájön, hogy tényleg az őrsparancsnokban van a hiba s bármily jóakarattal viseltessék is iránta, előtérbe kerül a fegyelem érdeke s éppen ebből a szempontból kénytelen felelősségrevonással élni, esetleg áthelyezéssel, sőt komolyabb esetekben az önállóságtól való elmozdítással gyökeresen rendezni a bajt.

Csak csatlódás érheti tehát az ilyen morózus és jogokat nyirbáló őrsparancsnokot, ha azt hiszi, hogy folytonos emberóvó hangulattal s indokolatlan korlátozással fegyelmet tud tartani alárendeltjei közt. Mert ellenkezőleg éppen a fegyelem meglazulását s végeredményében teljes felbomlását idézi elő, a mivel nemcsak magának és alárendeltjeinek, hanem tisztis előljárójának is kellemetlenséget és bosszúságot okoz. E mellett megbizhatatlanná válik, az alárendeltek elidegenítik magától s megszűnik bennök az iránta való szeretet, tisztelet és ragaszkodás s éppen akkor fogja észrevenni ennek a hiányát, a mikor loginkább szüksége lenne rá. (Végekév.)

A bűnös lélektana.

Szemelvények dr. Kármán Elemér-nagyvárad kir. ügyész művéből.

3. A szélhámos.

(Vége.)

A szélhámos — németül Hochstapler — büntetteit a büntetőjog szintén csalásnak minősíti. Lényegében ennek is a hazugság a lélektani alapja, de míg a közönséges

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 peres alatt a legmarkesebb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ár: K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté: Horovics Tamás gyógyszerész Kispalotán. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

csaló rendszeren otromba hazugsággal dolgozik, a szélhámós valóságos színészi dispositióval egész szerepet játszik el, a mely sokszor nagyobb intelligenciájú embereket is megtéveszthet, a nélkül, hogy ezeket az a szemrehányás érhetné, hogy együgyűek voltak.

Gazdag fantáziával, a mely mindenre talál valótlanságot, lepik meg a hallgatót, ehhez járul a hang, a sokszor előkelő fellépés, a hangkiejtés és arczmozdulatok, sirás és nevetés mindig kellő időben. Az igazi nagyobbstilű szélhámós lelkülete hasonlíthat ahhoz a színészéhez, a ki mikor szerepét játszsza, beleéli s érzi magát az alakítandó szerephez és szívéből sir, szívéből nevet. Tán nem egészen a véletlen dolga, hogy például Szendrei (Strassnoff) Ignác, a közelmúlt egyik legnagyobb szélhámosa, kinek bűncselekményeit alább adjuk, a színpadon is működött.

Strassnoff Ignác 1868-ban született, nagyon jóra való családból. Atyja, a ki hivatalnok volt, elemibe s gymnasiumba járatta, de az iskolai fegyelem inyére nem lévén, kereskedősegéd lett. Első büntetése két heti fogház volt lopásért, mert egy trafikban bélyegeket, szivart, aprópénzt lopott. Ezután kisebb lopásokért volt ismételt büntetve, majd 1888-ban pedig elrejtőzött a budapesti ötvösműkiállításban s ott magára záratta az ajtót, onnan kitört és ékszereket lopott. Ezért 3 $\frac{1}{2}$ évi fegyházra ítélték.

Itt kezdődik, mint a szélhámósoknál rendszeren, az áttérés a lopásról a csalásra. Alig hogy kiszabadult, buszjáratnyi rubában járt körül a fővárosban; a ruhát természetesen család után szerevte. Mint Inczedy László luszárifőbadnagy egy kötelesemesternél 4000 kötőféket rendelt s 800 korona proviziót veszt fel. Kilencz hónapi börtön, 1898 márczius 16-án szabadul s áprilisban mint gyűjtőfogházi lelkész könyveket rendelt s legott pénzzé teszi. Újabb két évi fegyház. 1900 májusban már mint erdőbényei Bényei Lajos utazik a bécsi gyorevonaton, hercegekkel játszik makaót. Egyideig a Bécs körüli fürdőhelyeken okoz feltűnést, sőt a nők körül hódít s egy idősebb hölgytől házassági ígérettel 4000 koronát csal ki.

Majd különböző manővereken, mint orosz katonai attaché tűnik fel. Erre Amerikába vitorlázik, ott természetesen pénz nélkül megvesz egy hatalmas gyár-üzem vállalatot s néhány napra reá eladja. Természetesen sietett onnan Anglián át bazajónni.

Itthon — ez 1903-ban volt — püspökökre vetette ki hálóját. Mint Vértessy Góza miniszteri tanácsos látogatta meg a nyitrai, székesfehérvári és szombathelyi püspököket az üresedésben levő nagyvárdi püspökség betöltése tárgyában, napokat töltött udvarukban s ez alatt a saját maga és előkelő kollegái váltóinak rendezésére csalt ki 3—6000 koronát. 2 $\frac{1}{2}$ évi fegyházbüntetése kitöltése után Horvátországban tünt fel s az akkor horvát-magyar válság megoldására kiküldött kormányközlegként hosszabb ideig szerepelt, mig le nem lepézték.

Annak idején a szombathelyi fogházban figyeltem meg Szendreit. Sommi sem lepte meg az embert úgy, mint az a csekély intelligencia, a melylyel rendelkezett, mert még a leggyyszerűbb fogalmazáshoz sem értett, és ismeretei teljesen hiányosak voltak; egyébként is sajnálhatnánk a hiányosság voltát, a kiről senki se hitte volna, hogy ily szerepeket tud eljátszani.

4. A csavargó.

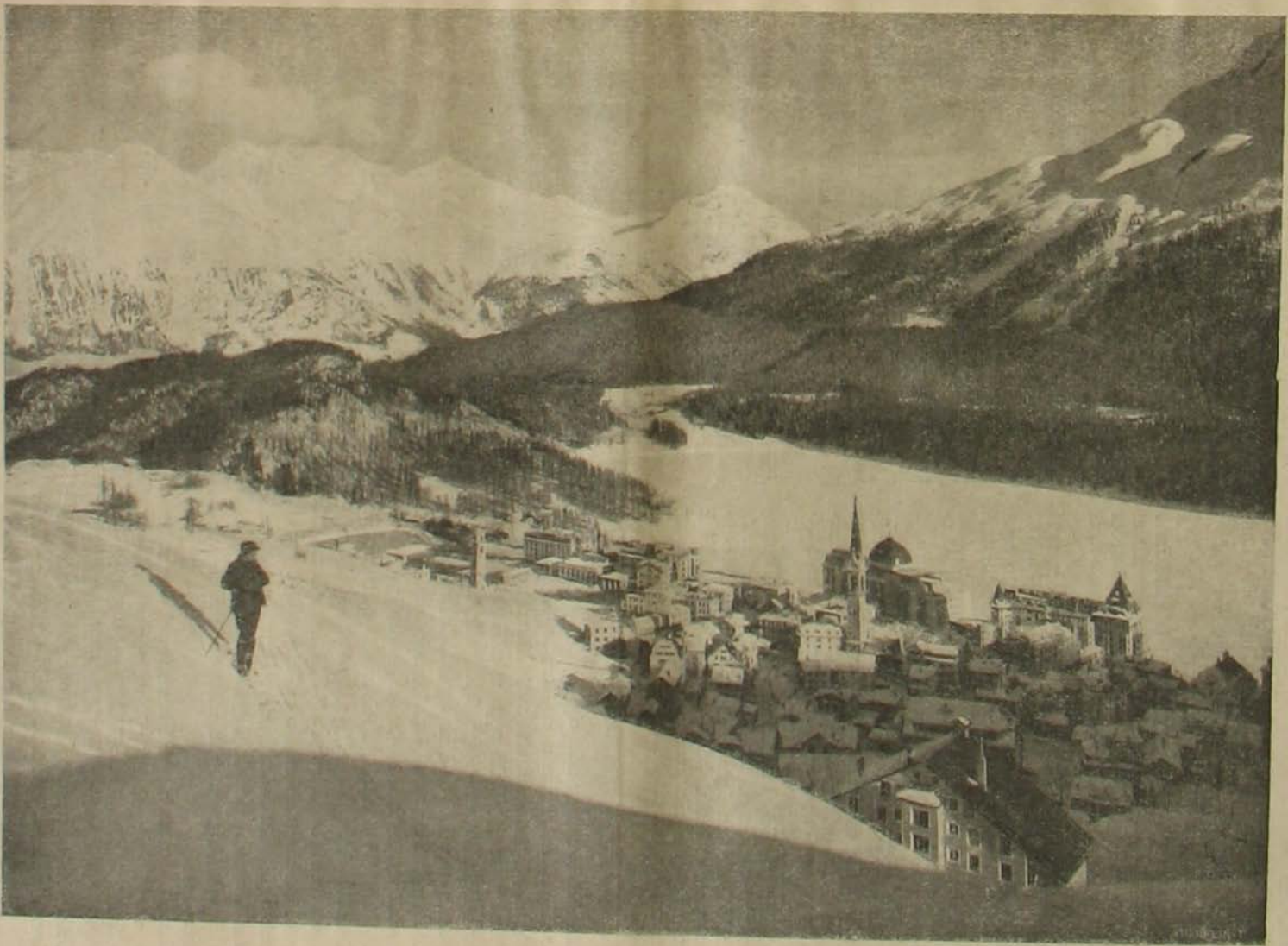
A csavargó mindig veszedelmes individuum, mert csak addig marad csupán csavargó, a mig nincs alkalma büntettet elkövetni. Csavargása, munkakerülése pszichológiájában a szokászerű büntetésével közös. Vándorló foglalkozásokra ma már nagyon kevés rendes foglalkozású ember adhatja magát; vannak egyes kereseti ágak, mint az üveges tót, a savenyűvizes, a szőnyegáruló népipáros, régibb idők maradványai, a kik tradíciószerűen űzik keresetüket az országban vándorolva. Egyélt ipáros és munkás csak akkor adja a fejét a vándorlásra, ha nincs munkája és nincs családja, nincs otthona, a hol meghuzza magát, mig ujra munkát kap. Ekkor nem marad számára más, mint az országot. Eleinte talán erre az emberre is áll az, hogy «varietas delectat» és abban a hitben indul el, hogy az idegenben jobb munkaalkalomra talál, de utóbb a testi fáradtság, nélkülözés, elrongyolódás, pizkosság és unalom gyengíti a testi és lelki erőt is. S ekkor a szabad országot különösen alkalmas arra, hogy az ember rossz dolgokon törhesse a fejét, bünteteket követhessen el észrevétlenül és tovább menekülhessen, az útszéli kocsmákban mindenféle gyanús elemekkel találkozék, tőlök tanuljon lopni, csalni, alkalomadtán rabolni és a mire a csavargónak nagy szüksége van: idegen munkakönyvre, igazolási-jegyre tenni szert és azt meghamisítani.

De a csavargók között bujdosik igen gyakran a nagyobbfajta büntettes is. Foglalkozása is magával hozza, hogy mindenünnen mennie kell tovább, jöllehet a nagyobbstilű gonosztevő a gyorsvonaton száguld ide-oda. Akárhány viszont a lerongyolódott csavargó köpenyét azért veszi fel, hogy szem elől tűnhessen, mint útszéli söpredék vagy a tolonczházban, dologházban esetleg apróbb bűncselekményekért a fogházban várhasse be, mig az elkövetett súlyos büntetése nyomában kelt vihar elült. Ezért a csavargás gyakran a főbujdoló büntettel állhat kapcsolatban.

A csavargónak a tulajdonképeni főkategóriája abból a csekélyebb beszámítás alá eső, neurastheniás, többnyire degenerált és züllött eredetű vagy valami testi hibában szenvedő elemből kerül ki, a mely semmire nem való az életben. Nem fogadja fel senki, hulladékokból táplálkozik, istállóknak buzza meg magát, apróbb lopásra adja néha a fejét, vagy a rendőri közegekkel kocczanik össze, a mely mindenütt megállítja, így kerül kisebb doliktumokért a fogházba, a hol néhány napig jól élhet, de rövidesen onnan is kiteszik, hogy tovább bujdosson; egyedüli élvezete az alkohol, a mely lassan el is pusztítja.

A nyomorúság a legnyomorultabbjaival a hivatali életben gyakran találkozunk, de legelőnkebben maradt meg emlékezetemben az alábbi eset, a mely a csavargó életmód, a pathologiai jelenségek és a büntettek egybefüggőségét illusztrálja.

II. M. jó kereseti gépezet volt, a ki nyaranta cséplésekhez szegődve és az országnak hol ezen, hol azon a

Sanct-Moritz.

részén dolgozva, az utazó életmódot szokta meg. Egy erdélyi községben baleset érte utol: hallását elrántotta a cséplőgép, úgy hogy amputálni kellett. Huzamosabb ideig kórházban feküdt, a bol a kiállott fájdalmak következtében traumatikus neurosist is konstataáltak rajta, de gyógyultan elbocsátották. Illetőségi községébe küldték, a bol a község tartotta el, egyik nap ennél, másik nap annál a háznál kapott ellátást.

De úgy látszik a régi vándorkedv éledt fel csonka physikumában s ez az ember féllábával faluról-falura, városról-városra Styrián, Bajorországon, Szászországon, Poroszországon át Hamburgig vándorolt, két-három év alatt. Útját 25 rendbeli büntetés kiállása szakította meg: csavargásért, koldulásért, kisebb lopásokért, csalásért, mert állandóan jegy nélkül ült fel a gyorsvonatokra, hatóság elleni erőszakért, mert saját előadása szerint birtelen dühbe hozta, hogy ép őt a nyomorékot állítja meg a rendőr. Hamburgba érkeve bevetette magát a tengerparton kikötött ladikba és át akart evezni Amerikába. Természetesen elfogták és beszállították a friedrichsburgi tébolydába. Itt korlátozott elméjének találták, de elbocsátották. Ekkor huzajött szülőfalujába, ugyanilyen uton, a melyet ismét elzárásbüntetések szakítottak meg. Alig félév múlva ismét elindult s így lett vizsgálati foglyommá, mert gyorsvonaton utazott ismét jegy nélkül és mikor leszállították s a rendőr bekisérte, azt arczul ütötte. A fogházban türelmesen viselkedett, tettét megbánja, élettörténetét értelmesen mondta el, a mi a vizsgálat során valónak bizonyult, azonban fejszédülésekről panaszkodott s arról, hogy az emberek, különösen pedig a rendőrök állandóan azért üldözik, mert nyomorék, végül, hogy neki minden áron utaznia kell.

5. A gyilkos.

Szokászerű büntetésekről oly értelemben, hogy a büntettes állandóan ugyanazt a büntetést követi el, a gyilkosságnál alig szólhatunk, mert hiszen arra, a ki egyszer embert meggyilkolt vagy szándékosan megölt oly hosszú büntetés vár, hogy újból alig követhet el büntetést. Az emberi élet elleni egyéb büntettek közül azonban a magzatelhajtással foglalkoznak szokászerűen azok a szülésznők, a kik «tanács és segély» czimén szoktak klienseket keresni; szokászerű büntettes az «angyalcsináló» is, a ki apró csecsemőket vállal el táplálásra, de szándékosan rosszul táplálván, elteszi láb alól, hogy újat szerezzen erre a célra.

Az ember életé kioltásának számos oka van: anyagi és nemi motívumok, szenvedély, gyűlölet, bosszú, nagyragyúság, hiúság, irigység, vak düh, politikai s vallási fanatizmus.

Mindazonáltal a szokászerű büntetéseknél is van kapcsolata a gyilkossággal. A gyilkosság vagy emberölés miatt elítéltek legtöbbször a züllésből vad élvhajzászatba és kicsapongásba, a kicsapongásból munkanélküliségbe s munkakerülésbe, a lopásból a lopásba, a lopásból a gyilkosságba lassan-lassan lesüllyedő egyéniség. Ez a

fejlődés, helyesebben aülyedés tette a társadalom ellenességévé és a büntettes élet osztályosává. Ellenálló képessége a legnagyobb bünnel szemben is megszűnt.

A szokászerű büntettesnél tehát a gyilkosság a végállomás a bűnözés útján s ezért többnyire rablógyilkosság; az ölésre a teljesen elzüllött egyént az vitte, hogy áldozatát kifossza. A gyilkosság így rendszerint a kisebb kriminalitás körében is felüti fejét.

Amerikai esetek.

Az amerikai magyarok nagy ujaágjának a clevelandi «Szabadság» utóbbi számaiban meglehetősen jellemző amerikai eseteket találtunk, melyek közül három csinosat íme itt is bemutatunk.

Az egyiknek ez a lendületes czime van: «A virrasztó város». Az ember ebből nehezen sejtjené, hogy az alábbi igazi amerikai izü dologról van szó:

Egy kis ohioi városban, Oberlinben már napok óta nem aluznak az emberek. A kis városka lakossága félelem és rettegés között tölti az éjszakát. A munkában kifáradt férfiak álmatlanul, nyugtalanul és örökös aggodások között fekszenek ágyaikban s felriadnak minden zörrenésre. Hogy miért nem alszik Oberlin lakossága, arra a felelet igen egyszerű. A betörők annyira elszaporodtak és oly rendkívüli ügyességgel, mondhatni művészettel dolgoztak, hogy a legkitünőbb titkosrendőrök sem tudnak a nyomukba akadni.

Mintegy másfél hete annak, hogy a városkának minden reggel föltűnő esete van. Ijedt tekintetű férfiak, sópánkodó asszonyok gyűltek össze a városka különböző utcáin és tárgyalták az újabb betöréssel. Mert minden éjszakára jutott egy betörés, néha kettő, sőt három is. Az ilyen reggeli tanácskozásokon elhatározták, hogy megtorló lépéseket tesznek, másnap reggel azonban arczuk még rémültebbé vált, midőn az újabb betörés híre nyilvánosságra került.

Hiába volt minden elhatározás, hiába ígérte a város egyetlen rendőre, hogy szemfülesebb lesz, minden éjszaka gazdagabb lett néhány betöréssel. A város lakói között idagosság, félelem ütötte fel a fejét. A félelem pedig ragadós és észrevétlenül terjed. Így történt azután, hogy az emberek felfegyverozték magukat revolverekkel, puskákkal, zákat vertek az ajtóikra úgy várták szivszorongva a betörőt.

A betörések híre csupán az oberlini egyetem hallgatói között nem keltett megdöbbenést, sőt mondhatjuk,

FIGYELMEZTETÉS!

Ne vegyen addig grammofont, eufont, hanglemest vagy bármily más hangszert, amíg

REICH ALADÁR műhangszor készítő

BUDAPEST, VIII/6. NEPSZÍNHÁZ-UTCA 27. SZÁM.

Csendőröknek 6% engedmény!

képes árjegyzéköt el nem kéri, amely ingyen lesz küldve. ::

Grammofon 22 K, eufon 35 K, hanglemezek 2.40 korona.

Téli élet a svájcezi alpesekben — Hockey-játék a saent-móritzi tavon.

hogy a fiatal emberek batározottan jó néven veszik a szurtos arcú éjjeli kalandoroktól, hogy egy kis felfordulást csináltak. A rémhíreket ugyanis arra használják fel az egyetemi hallgatók, hogy kisebb csapatokra oszolva elmennek a lányok bázak ablakai alá és egyik nótát a másik után énekelik. És míg a szülők a betörőktől való félelem miatt nem tudnak aludni, az oberlini lányokat az aggasztja, hogy eljönnek-e az egyetemi hallgatók az ő ablaka alá s énekelnek-e majd.

Az egyetemi hallgatók szerenádjait nemcsak a lányok veszik igen jó néven, hanem a papáik és mamáik is. Ezekben a bázakban kevésbé félnek a betörőktől és a viaszítás sem terbes. Vannak azonban olyan oberlini családok, a hol nemcsak a betörők garázdálkodásai ellen zúgolódnak, hanem az egyetemi hallgatók éjjeli zenéi ellen is. A panasz lehangosabb azokban a házakban, a hol felnőtt leányok is vannak, a kiknek ablakai alatt nem csendül fel az egyetemi hallgatók dala.

Ilyen veszedelmet zúdítottak most Oberlin város lakóinak a nyakába a betörők és így viaszítanak éjszakák a kis város lakói.

A czim talán inkább, az lebetett volna, hogy: „Éjjeli zene a betörők ellen.»

A másik esetről már magyarabban beszél a czim: „Váltásdíj a tolvajoknak. Ebben az van elmondva, hogy az év elején nagy feltűnést keltett tolvajlás történt Pittsburgban, a hol a dúsgazdag Thaw-család egyik tagjának, Taw Vilmosnénak a lakásából, mialatt a család vacsoránál ült, ismeretlen tettesek elloptak egy csomó ékszert, a melyeknek értékét legalább is negyven ezer dollárra lebetett becsülni.

A család természetesen költséget nem kimélve, mindent elkövetett, hogy kinyomoztatbassa a tolvajokat s kézrekeríttesse azokat, annál is inkább, mert az ékszerek egy része régi családi ereklye volt.

A rendőrség és a mozgósított magán-detektívek csapata azonban mindössze annyit tudott hosszas fáradozás után megállapítani, hogy a vakmerő rablást nemzetközi tolvajok követték el, a kik zsákmányukkal Pittsburgból Chicagóba mentek. A rablók, úgy látszik, nem igen mertek hozzákezdni az ékszerek értékesítéséhez, mert néhány hét múlva levelet irtak Thawné férjének. azzal az ajánlattal, hogy husz ezer dollár lefizetése ellenében bajlandók a lopott kincseket hiánytalanul visszaszármatatni. A z egyezkedés nem indult meg azonnal, mert a detektívek a levél alapján még egy kísérletet tettek a tolvajok kinyomozására, ezeknek azonban sikerült továbbra is elrejtteni magukat. Csakie akkor szánta rá magát a család a váltásdíj megfizetésére, a mikor egy újabb levélben tudomásukra hozták, hogy a családi ékszereket a tolvajok darabokra törve akarják értékesíteni, nehogy gyanút keltsenek a gyémántokkal.

Eleinte az volt a feltevés, hogy a házta társabeli alkalmazottak közül valamelyiknek tudomása volt a rablásról s ez a feltevés csak akkor lett valószínűtlenné, a mikor a tolvajok megtették az ajánlatot, hogy hiánytalanul visszaszolgáltatják az ékszereket, ha azok becsértékének a felét, huszezer dollárt, nekik megfizetik s nem kutatnak többé utánuk.

Kölcsönös meggyezés után megtörténtek az intézkedések a kicserélésre, de a kijelölt találkán a tolvajok megbizottja nem jelent meg. Második találkát jelölték ki ekkor s miután hónapokig leveleztek a titokzatos chicagói alakokkal, ezuttal sikerült végre Thawéknak visszakapni családi ékszereiket. A hatóságok most már minden reményről letettek, hogy valaha is kézrekerítsék a vakmerő nemzetközi tolvajbandát.

Nem kevésbé ijnom a barmadik eset, melynek „Betörő gavallérok» a czime. Maga a történet arról szól, hogy a Pennsylvania állambeli Waingshtonban a bíróság bírom előkelő családból származó fiatal ember felett mondott ítéletet a minap, a kik tizenkilenc betöréses rabláseban vallották bűnösnek magukat. Az elítélteket, miután az Egyesült-Államok haditengerészetének börtönében nem volt számukra hely, a huntingtoni állami börtönbe szállították.

Az egyik elítéltnak az édes anyja elájult a tárgyalás alatt, a másiknak apja a rázkódtatások miatt élet-balál közt lebeg s alig van egy is a vidék előkelő családjainak leányai között, a ki ne úgy találná, hogy olyan prémekeket, selyemruhákat, ékszereket visel, a melyet ajándékol kapott a fiatalemberektől, a kik rablás útján jutottak ezekhez a tárgyakhoz.

A subanczok, a kiknek büntetési idejét nem szabta meg határozottan a bíró, a tizenkilenc éves Joseph Carter, a városi egészségügyi felügyelőnek a fia, a husz éves James Dudley, a kinek az apja egyike Washington legvagyonosabb kereskedőinek és a tizenkilenc éves Eugen Wheeler szintén jómódu szülők gyermeke.

A báromtagu díszes társaság betöréseivel hat hónap óta valósággal rettegésben tartotta az egész várost. Sok esetben, hogy tolvajlásait nyugodtabban hajtbassák végre, gyújtogatásokat idéztek elő a kiszemelt ház környékén, ezt azonban erősen tagadták a bíró előtt s nem is sikerült minden kétséget kizárólag reájuk bizonyítani.

Az összelopkodott holmik értéke sok ezer dollárra rúg s a fiatalemberek valósággal két kézzel szórták a pénzt, a mit a rabolt holmik eladásából, értékesítéséből kaptak. Nagyszabású estélyeket rendeztek, a hol a város előkelő családjainak leányai is hivatalosak voltak, a kiket drága emléktárgyakkal ajándékoztak meg a bőközü gavallérok.

Ez a mértéktelen költekezés irányította reájuk a rendőrség figyelmét, a mely rövid ideig tartott vizsgálat után letartóztatta a három gavallér betörőt, óriási szenzácziót idézve elő ezzel a caelekedettel a város lakossága körében. Az egyes családapák minden lehető elkövetek, hogy megkímeljék leányaik nevét a nyilvános megvizsgálástól, a kik teljes jóhiszeműséggel fogadták el az ajándékokat, a mikről ily módon kiderült, hogy lopott tárgyak.

A fiatalemberek családjai is minden lehetőt megtettek, hogy fiaikat megmentés a börtöntől s ilt jön a esznetk igazán amerikai ize, t. i. hogy a bíró bele is egyezett abba, hogy eltelint a büntetéstől, ha a subanczok haladéktalanul besoroztatják magukat a haditengerészetbe. Erre nézve meg is történt a kísérlet, de a pittsburghi sorozó-bizottság tudomást szerzett a fiatal emberek mljtjáról s a jelentkezőket elutasította.

Nem volt tehát más hátra, minthogy visszatérjenek Washingtonba s beismerő vallomást tegyenek a bíró előtt, a ki bizonytalan időre az állami börtönbe küldte a gavallér betörőket.

KÉPEINKHEZ.

Téli élet Svájcban.

Nálunk az idén még oddig jóformán hiro since a télnek. Az a vékonyka hótakaró, a mi imitt-amott esett, a szántóföld röget se takarta be s nagyobbreszt akkor mindjárt el is olvadt. A hol pedig az enyhe időjárás

mellett is maradt belőle valami, elmosta az utána következő pár napi esőzés.

Jégről meg épen nem is beszélhetünk. A mit az a téli időbe számítható pár napi hideg, az emberi hozzájárulással produkált, épen csak arra volt jó, hogy a jég-sport után vágyakozókat az e téli szezonra való beiratkozására beugraszsa s illúziókat keltvén bennök a további reménybeli szórakozásra, életkedvöket kissé felélénkítse.

Hu ábránd volt ez is. Egy enyhe éjjeli idő a jégbezfűzött összes reményeket tönkretette. Oda lett a lányos mamák jégbezfűzött reménye. Egyelőre vége lett a képzeletben már kivágott gyönyörű nyolczasoknak, mérész kanyarulatoknak és hőlításoknak.

Bezzeg nem így van Svájcban. A mint a jelen számunkban közreadott képeken is látható, ott ugyancsak vig téli élet van. Jóval hidegebb tél lebet ott, mert a mély té vizet már mostanra is annyira befagyasztotta, hogy a rajta keringő-nyüzsgő csoport a víz alá szakadás veszélyétől mit se tarthat.

Ki is használja a jókedvű fiatalság 'Tél apó eme kedves ajándékát. Korcsolyáznak derűre-borura. A kik pedig ezt megúják, a footballszerű bocky játékok játszva, görbevégű botokkal kergetik a lapdát az ellentábor kapuja felé. Hogy aztán játék közben egyik-másik elterül a tükörsima jégen, az nem baj, csak növeli a jó kedvet és a biztosságra való törekvést.

Itt nállunk most még szomorúságot okoz ez a kép. Reméljük azonban, hogy nem sokáig. Talán csak nem lesz folyton jögtelen telünk. Az idén talán csak megvalósul már az a jó reménységgel biztató szállóige: nem eszi meg a kutya a telet!

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus javára Benedikty Gyula földbirtokos, a tápiószzelei örs utján 50 koronát, a závodi örs pedig egy magántársulat által orvhaltszok feljelentéseért neki kiutalt, illetőleg felajánlott feljelentési jutalék fejében 2 K 90 fillért adományoztak. Az alap vagyona ezen adományokkal 25,453 K 51 fillérre emelkedett.

Templomfosztogatás. A fehérmegeyi Polgárdin, eddig ismeretlen tettesek a katólikus temploma elrejtözve, annak bezárása után, a perhelyeket feltörték s azokból mintegy 200 koronát loptak el, honnan a templom ajtajának belülről történt kinyitása után, a zsinagógához mentek s annak ablakát betörve, oda behatoltak. A zsinagógában a tettesek pénz nem találván, onnan nagyobbértékű templomi szerekelt vittek el. A tettesek közrekerítése iránt a csendőrség részéről széleskörű intézkedés tetetett.

Megtámadott járőrök. A tolnamegyei Bátaszéken, január 1-én éjjel 1/2 órákor, korcsmai verekedésen tettenért Schmidt Gáspár, rovott multu kőműveslegény, a vele szemben szolgálatilag fellépett Vas József esendőr, az örevozotó és Vágó Sándor esendőrből állott batuszékü örebeli járört megtámadta, Vas örsvezetöt tottlog bántalmazva, azon könnyü testisértest okozott és köpenyét is elhasított. A támadó ellen Vágó esendőr szuronyfegyvert használt és azt hasba szurva, súlyosan megsebesítette. A fehérmegeyi Pázmádon, január 1-én délután 1/2 órákor Kutai János pázmánci lakos, Béla Mózes ellenőrző szolgálatban állott pázmánci különítménybeli ez. őrmestert, az utcán támadó szándékkal megrágnáta. Béla őrmester támadója ellen, annak súlyos sérülésével végződö kardfegyvert használt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A sebészet haladása. A sebészeti tudományban nagy fordulatot jelentenek azok az újabb kísérletek, melyeket egyrészlről Carrel, a Rockefeller által alapított new-yorki sebészeti kísérleti állomás tudósa, másrészlről Küttner, az ismert bécsi sebész folytattak abban az irányban, hogy az emberi testről lemetezett tagokat ujakkal lehet pótolni. Küttner holttestekről levágott csontdarabokat basznált az eleven testbe való átültetésre, az úgynevezett transzplantációra. Ezt az átültetést elvben eddig is kivihetőnek tartotta az orvostudomány, de Küttner előtt senkinek sem jutott eszébe az anyagért a hullákhoz fordulni. Eddig eleven testekről leamputált csontrészeket használtak fel átültetésre, de az ezekkel való bánás rendkívüli figyelmet és gondokat tett szükségessé. A halott részekkel való eljárás sokkal egyszerűbb és Küttner a minap három tökéletesen sikerült esetet mutathatott be egy sebész-kongresszusnak. Az első esetben egy olyan emberről volt szó, a kinek rák-eredetű daganat volt a czombosontján. Operatív úton eltávolították a czombosont harmadik részét, s ezt egy hasonló czombosontszel pótolták, a melyet egy agybajban meghalt ember holttestéből fűrészeltek ki. Ezt a csontot, a melyet a halál bekövetkezése után tizenkét órával vettek ki a hullából, huszonnegy órára egy bizonyos preparált folyadékba tették, aztán beleplántálták a kioperált rákbeteg csont helyébe. A beteg az operáció után tizenegy hónappal már jól tudott járni és csipője normálisan hajlékony volt. A két másik eset közül az egyikben ugyancsak egy czombosont, a másikban pedig egy sincsont transzplantációjáról volt szó. A három eset sikere arra indította Küttner, hogy egy betegből eltávolítsa a tuberkulitikus czombosontot és egy hulla czombosontjával pótolja. Sőt egy másik tuberkulitikus betegnél kivette az egyik váll egész csontszerkezetét és egy hulláét tette a helyébe. Ma még nem tudja az orvosi tudomány, hogy az átplántált csont változatlanul és holtan marad-e meg az új szervezetben, vagy pedig vázául szolgál egy természetes újjáépülésnek. Akárhogyan áll is a dolog, Küttner kísérletei a legérdekesebbek azok között, a melyek valaha e téren történtek.

A banán, mint orvosság. Egy német gyarmatügyi lap munkatársa következőket írja: Eddig nem tudtam, hogy a banán száraának levét kigyómarás ellen használják, de arról, hogy a vérzést milyen gyorsan elállítja, magamon győződtem meg. Egy napon, ngyanis lovaglás közben lebuktam, mellemben megpattant egy ér és sok vért hánytam. Magamhoz kérttem a védőcsapatnak átutazóban ott tartózkodó főorvosát, de nem tudott rajtani segíteni. A vérzést se a morfiumporok, se a mellembre rakott hideg borogatások nem állították el. Harmad nappra a sok vérzés annyira elgyöngített, hogy azt hittem, nem érem meg a reggelt. Egyszerre csak eszembe jutott, hogy a négeroknak van egy gyógyszerük, a melyet más bajoknak magam is sikerrel alkalmaztam. Hívtam M'bu (az elefánt) nevű fekete felügyelőmet és azt kérdeztem, hogy nem tud-e valami vérzéscsillapító néger orvosságot. M'bu zavartan lesütötte a szemét és így szólt:

Tudok egy szert, a melyik a vérzést azonnal elállítja, de az úr már nagyon sok vért vesztett és nagyon gyenge és attól félek, hogy ha az úr meghal, azt fogják mondani, hogy én mérgeztem meg a néger orvossággal és felakasztanak.

Tintát és papirost hozattam és a következő írást állítottam ki a néger részére:

— Ezennel megparancsolom néger felügyelőmnek, M'bu-nak, hogy bozzon nekem néger vércsillapító szert. Ha megbalok, ezért ő nem felelős, mert saját parancsomra adta nekem az orvosságot.

M'bu azonnal az ültetvényre sietett, a bol kivágott néhány fiatal banán-szárat. A szakács erre vizet forralt, a melyben kiáztatták a fiatal banán-szárakat úgy, hogy a víz nyálkás lett. Ebből a főzetből forró állapotban megkellett innom annyit, a mennyi egy porcellánceészét színültig megtöltött. Még egypárszor világosvörös vért hánytam, aztán a fáradtságtól elaludtam. A mikor négy óra mulva felébredtem, a vérzés teljesen megszűnt és egészen jól éreztem magam. Azután a banán-főzetből még egy csészét kellett meginnom, lehűtött állapotban. Miután a vérzések egészen megszűntek, óriási étvágyam támadt és a gyengeség csakhamar megszűnt. Nyolcz nap alatt ismét frissnek éreztem magam és az egészségem teljesen helyreállt.

Az éhező-kopplalóművész. Succi, az egykor sokat emlegetett koplaló-művész, a ki valamikor beutazta az egész világot és koplalásával szép pénzt szerzett, nyomorban van. Ráuntak, mert a czirkuszok világában mindig csak a legújabb és a legszenzációsabb dolognak van keletje. Succi már évek óta nem tud szerződésbe jutni. Nagy szorultságban ismét Párisra gondolt, a hol 1886-ban diadalt aratott. Akkor a Grand Palaisba csodájára járt egész Páris; de még nagyobb sikere volt Travesbeu, a hol néhány napra élve eltemette magát, majd Ruenben, a hol nyolczvan óra hosszúságig állott egy oszlophoz támaszkodva egy helyen. Még egyszer úgy látszott, mintba rámosolyogna a szerencse; legutóbb a Montmartre egyik mulatóhelyétől meglehetősen kedvező szerződést ajánlottak neki, de a rendőség megtiltotta a mutatványát azzal a megokolással, hogy erkölctelenség egy ember szenvedésének bemutatása. Succi semmiféle tiltakozása sem használt és eddig összesen 1446 napon át — több mint négy év — koplalt mutatványa folyamán, a hatóság tilalma következtében nem koplalhat többé. Koldulnia kell, hogy éhen ne haljon.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél

fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel béléyeget ne küldjenek.

G. J. Olvassa el az 1911. évi 51. számban megjelent „Az igazságtalános altsátek a bírósági szolgálatban” című cikket, abban kérdésre is kimutató választ nyer.

J. A. Kérjen igényjogosító igazolványt, ha megkapta: igen. Kenese. Ki-ki a saját használatára maga tartozik beszerezni. Sz. R. 1884. Forduljanak királyi közjegyzőhöz, az majd útbaigazítja.

G. L. csendőr. Kérdezz meg a postahivatalnál. 2. Jelenleg nincsenek.

P. P. Őrsv. Forduljon valamely festőintézethez. A napilapokban talál elég címet.

1882. Nézetünk szerint nem forog fenn büncselokmány.

Ájtatosság. Nem. Lehet azonban, hogy abból indul ki, mi szerint Isten oltára előtt fegyverrel megjelenni nem lehet s ha ön annak eleget tesz, nem követ el szabálytalanságot.

B. J. csendőr. 1. Budapest, VI. Károly-körút 10. sz. 2. Próbálja meg; hogy átveszik-e nem tudjuk, de alig hiszszük.

Cs. T. 960. Kérje újrafelvételét egykoronás bélégyel oltott folyamodványban a honvédelmi miniszter úrtól. Az esetben, ha az újbóli felülvizsgálat alkalmával szolgálatképesnek találják, úgy visszavétel esetén a régi illetéket és pótdíját visszakapja.

Síófok. A feloktetett erdőőrök szolgálati használatra roudolt vadászfegyverrel elláthatók és azok fegyveradó mentesek L. 1887. évi 6515—VII. sz. földm., ipar- és keresk. ügyi miniszteri rendelet. (Torvényes gyűjtemény.)

Érsekújvár. Magánúton.

1883. B. D. Úgy a végellátása, mint a kórházi költségek honnan való fedezése az orvosi vélemény és a kivizsgálás eredményétől függ. Nagy baj, hogy nem jelentette azonnal balosotót. Miután szolgálati idejét nem írta meg, ellátási összegéről nem nyilatkozhatunk.

T. Sz. cs. cz. Őrsv. A száraz tényt tekintve: rablás.

Kardos. Vett értesítés szerint ezen állások jelenleg rondosés alatt vannak, így határozott útbaigazítást nem adhatunk. Forduljon esetleg az ottani posta- és távirtdahivatalhoz. Eddig a négy közpóztály szükséges.

Bátor. 1. Küldje el postautalványnyal. 2. Mivel nem tudjuk miben volték félre, tanácsot sem adhatunk. 3. Attól függ, mily szövegű kötelezvényt írt alá. 4. Ha még nincs betöltött 5 évi 900 korona. 5. Jelentse orskihallgatáson és kérje. 6. Az az ön által aláírt kötelezvény szövegétől függ; nem lehetetlen, hogy igen.

D. Gy. Nem udvarkepesok.

P. T. Őrmeister. Csak mező-, vad- vagy vasuti őrok Wernld fegyverei adómentesok. A Kropatschek-féle tárkarabély után, ha vadászatra használatnak, fegyveradó fizetendő.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 8. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvénytár.

Nem állapítottatott meg a zsarolás vétségének kísérlete, a mikor a vádlottak jogosan lehetnek abban a hiszemben, hogy a sértett büntetendő eseteleményt követett el, a midőn tehát a czég jogos követelésének meg nem fizetése esetére a sértett ellen a bünvádi eljárás megindítását helyezték kilátásba, nem forgott fenn részükéről a jogtalanság tudata, a mi pedig a Btk. 350. §-ában ütköző zsarolásnak tényálladási eleme.

(Curia, 1911 május 10. 3526 1911. sz. a. I. Bt.)

Az 1907. évi XLIX. törvényezikk alapján kibocsátott 58,654/906. K. M. R. 2. §-ának II. b) pontja alapján a lélinvasuti gépészmérnök közhivatalnoknak tekintendő; ehhez képest a hivatali kötelességeire vonatkozó becsület-sértés hivatalból üldözendő.

(Curia, 1911 június 10. 4596 1911. sz. a. I. Bt.)

Őrsfelállítás.

A m. kir. IV. számu esendőrkerület beregzsizsi szárnya területén, Beno községben, 1912 január 1-ével;

a m. kir. V. számu esendőrkerület treneséni szárnya területén, Felsőszalutvain és a besztercebányai szárnya területén Nagybobroczon, 1912 január 1-ével;

a m. kir. VI. számu esendőrkerület győri szárnya területén Kerékteleken, 1911 december 26-ával; végül

a m. kir. VII. számu esendőrkerület dévai szárnya területén Batrinán, 1911 december 29-ével, 1-1 öt-öt főből álló őrs állíttatott fel.

Őrslovasítás:

A m. kir. III. számu esendőrkerület egri szárnyának tiszamúnai gyalogőrsé, 1911 december 25-ével lovasítottatott.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

1912 január 1-ével:

a m. kir. I. számu esendőrkerület állományában:
Borák Lajos és Németh István X. cz. őrsvezetők, őrsvezető cz. őrmesterekké;

az 5 évi esendőrségi szolgálat betöltése után:

1912 január 1-ével:

a m. kir. V. számu esendőrkerület állományában:
Hrotek Mihály, Izsóf Alajos, Csökő József, Weisz József, Lüleý János és Bobor János esendőrök; továbbá

1911 január 1-ével:

a m. kir. VI. számu esendőrkerület állományában:
Párkus Mihály esendőr, esendőr cz. őrsvezetőkké.

Katonai szolgálati jel:

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. V. számu esendőrkerület állományában:

Pekala Mikály járásőrmester, 1911 december 20-án.

Járóvezetői jelvénynyel ellátottak:

A m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában

Balácsi László, Mihalik József, Miklós Béla, Kovács János VI., Bárány Illés, Fejős Imre, Deleczig Jenő György, Tukács Ferencz, Benyás József és Schmidt Mihály esendőrök.

Lovaglasi jutalomdíj.

A m. kir. II. számu esendőrkerület állományában:

Rusz Lipót járásőrmester, Varga Puzsó Márton cz. őrsvezető és Nagy Kálmán esendőr cz. őrsvezető 3-3 drb., Simon Vendel esendőr cz. őrsvezető és Kiss Gábor esendőr 2-2 drb.; továbbá

a m. kir. III. számu esendőrkerület állományában:

Csók Gábor cz. őrmester, Barkóczy János esendőr cz. őrsvezető, Soltész István, Bányai Mihály és Petró Béla esendőrök 3-3 drb., Lajtos Vendel esendőr cz. őrsvezető és Fekete Ferencz esendőr 1-1 drb.; végül

a m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában:

Boda Miklós őrsvezető három drb., Győrei István őrmester két drb. és Fejős Lajos cz. őrmester egy drb. 10-10 koronás aranyból álló lovaglasi jutalomdíjban részesítetttek.

Névváltoztatások:

A m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában:

Nagyfejű János esendőr, a m. kir. belügyminiszter uruk 1911. évi 179.365/VI. a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Nagy”-ra változtatta.

A m. kir. V. számu esendőrkerület állományában:

Hrucsár János esendőr, a m. kir. belügyminiszter uruk 1911. évi 177.606/VI. a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét „Harsányi”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számu esendőrkerület állományában:

Mihály István járásőrmester, Flórián Rózával, 1912 december 16-án, Apátzán.

Siklódi András cz. őrsvezető, Kovács Zsuzsannával, 1911 december 19-én, Alvinczen.

A m. kir. II. számu esendőrkerület állományában:

Kalló Péter cz. őrmester, Tóth Lidával, 1911 november 25-én, Hódmezővásárhelyen.

A m. kir. III. számu esendőrkerület állományában:

Deák Ignác járásőrmester, Vágó Rózával, 1911 szept. 16-án, Jaszapátiiban.

A m. kir. IV. számu esendőrkerület állományában:

Pongrácz Károly cz. őrsvezető, Monspart Erzsébettel, 1911 d. cember 14-én, Pónyban.

Bratyinka János cz. őrsvezető, Melkó Annával, 1911 augusztus 13-án, Hetpán.

Darabán Flórián csendőr cz. őrsvezető, Bogdan Margit Rózával, 1911 június 13-án, Felsőronán.

Katona Miklós cz. őrmester, Kuffer Elza Jolánnal, 1911 november 12-én, Merényben.

Máté Ferencz csendőr cz. őrsvezető, Popovics Erzsébettel, 1911 november 19-én, Máramarosszigeten.

Váradi János cz. őrsvezető, Doros Máriaival, 1911 december 9-én, Nagytarnán.

Jakab Mihály cz. őrsvezető, Márkus Veronikával, 1911 november 16-án, Visken.

Branca György cz. őrsvezető, Boródi Máriaival, 1911 szeptember 23-án, Bárdfalván.

Erdei József cz. őrmester, Lórinicz Etelkával, 1911 november 26-án, Ilosván.

Györi Ferencz cz. őrmester, Rostás Idával, 1911 nov. 11-én, Alsószentmihályon.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Tálos Szilveszter csendőr cz. őrsvezető, Szikora Erzsébettel, 1911 november 25-én, Balassagyarmaton.

Ribár Flórián csendőr cz. őrsvezető, Pavlovics Antoniaival, 1911 november 25-én, Ótúrán.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Veress József cz. őrsvezető, Novák Rozáliával, 1911 október 29-én, Csikszentdomokoson.

Nagy Lázár cz. őrmester, Imre Blankával, 1911 decz. 10-én, Hévízen.

Gagyfi Ferencz cz. őrmester, Budai Idával, 1911 decz. 4-én, Petrosényban.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szikora István cz. őrmester, Kató Juliannával, 1911 december 7-én, Büdöszentmihályon.

Benkő Mihály cz. őrsvezető, László Erzsébettel, 1911 november 19-én, Szamosdoboson.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a kovásznai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a kérdívásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez 1912 január hó 21-ig.

Egy központi és egy esetleg két járási irnoki állás Fogaras vármegye törvényhatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400, illetőleg 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. A járási irnoknál hat havi előzetes próbasszolgálat igazolása. Kérvények Fogaras vármegye alispánjához 1912 január 20-ig.

Egy hivatalsszolgai állás Kisküküllő vármegye alispáni hivatalánál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 240 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. A német és román nyelv ismerete. Kérvények Kisküküllő vármegye alispánjához 1912 január hó 16-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a hosszúsnai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhajuttatás 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az erzsébetvárosi királyi törvényszék elnökéhez 1912 évi január hó 31-ig.

HASZNALT IRÓGÉPEK

bármely rendszerben. — Állandóan nagy választék.

Glück M. Ödön,

Budapest.

írógép-kellékek szaküzlete.
Javitó-műhely.

IV., Liszt Ferencz-tér 18.
Telefon: 153 - 41. sz.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

ezüstművek, china-ezüst disztárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben gyártáson beszerzettek.

Legjobb angol rendszerű

részletfizetési
módszattal mellett is.

REICH MÓR ÉS FIA
ékszerkészítők és óráskok
SZEGED 10.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

1912. évi előjegyzési naptáraluk megjelentek,
azokat minden rendeléshez díjtalanul mellékeljük.

